

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 060-05-8/2021/4
Ljubljana, 23. junija 2021

Predlog

ZAPISNIK

54. seje Komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki je bila v četrtek, 10. junija 2021 ob 11. uri. Seja je potekala na daljavo, preko sistema Cisco Webex.

Prisotni:

- predsednik: Rajko Fajt
- člani: Milan Ozimič, Marjan Maučec, Bojana Potočan, mag. Marko Zidanšek, Željko Vogrin in Franjo Naraločnik.

Opravičeni: Branimir Štrukelj in Bojan Kekec.

Sejo je vodil Rajko Fajt.

Na seji so sodelovali še:

Peter Jenko, v. d. generalnega direktorja Direktorata za informacijsko družbo z MJU (1. točka dnevnega reda);
Sašo Matas, generalni direktor Direktorata za javno naročanje na MJU (2. točka dnevnega reda) in
Mojca Prelesnik, Informacijski pooblaščenec (3. točka dnevnega reda).

Soglasno je bil potrjen dnevni red:

1. **Predlog Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (ZEISZ), druga obravnava, EPA 1788 - VIII**
2. **Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3B), druga obravnava, EPA 1833 - VIII**
3. **Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2020, EPA 1906 - VIII**
4. **Pobude in vprašanja**

Ad1) Predlog Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (ZEISZ), druga obravnava, EPA 1788 - VIII

Pri točki je komisija prejela tudi naslednje materiale: mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in mnenje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

Predstavnik Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: predlagatelj) je opozoril, da je predlog zakona pripravljen kot podlaga na državni ravni za elektronsko poslovanje v povezavi z evropsko Uredbo (EU) št. 910/2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES. Ta uredba je na novo uredila koncepta elektronske identitete in elektronskega podpisovanja, česar do sedaj v Republiki Sloveniji nismo ločevali. Doslej smo uporabljali

kvalificirana digitalna potrdila, in sicer tako za identifikacijo posameznikov v elektronskem poslovanju, kot tudi za elektronsko podpisovanje, po predlogu zakona pa bo to dvoje ločeno. Kljub temu, pa se bodo kvalificirana digitalna potrdila lahko uporabljala še 5 let po uveljavitvi predloga zakona.

Predlagatelj je izpostavil glavne poudarke predloga zakona. Prvič pri nas se vzpostavlja sistemska rešitev enotne elektronske identitete, ki jo izda država slovenskim državljanom, pod določenimi pogoji pa tudi tujcem. Elektronska identiteta se izda na enem ali več sredstvih elektronske identifikacije in bo državljanom omogočila elektronsko poslovanje in dostop do vseh elektronskih storitev tako doma, pa tudi na celotnem notranjem trgu EU. Omogočila bo identifikacijo uporabnika na elektronski način povsod, kjer je identifikacija fizične osebe nujna za uspešno izvedbo postopkov. S tem bodo zagotovljeni pogoji za to, da bodo državljani, pa tudi vsi ponudniki storitev potrebne aktivnosti lahko izvedli tudi elektronsko in ne bodo odvisni od časovnih, krajevnih in drugih omejitev. To bo povečalo učinkovitost elektronskega poslovanja in dvignilo kvaliteto življenja in dela.

Predlagatelj je poudaril, da je sprejem predloga zakona nujen za vključitev elektronske identitete in digitalnega potrdila za elektronski podpis na novo osebno izkaznico. Na podlagi že sprejetega Zakona o osebni izkaznici bosta namreč na novi biometrični osebni izkaznici 2 sredstvi elektronske verifikacije - visoke in nizke ravni zanesljivosti. To pomeni, da bo državljanom omogočeno razpolaganje z elektronsko identiteto visoke stopnje zaupanja, istočasno pa bo omogočena uporaba osebne izkaznice v postopkih, v katerih že danes uporabljamo kartico zdravstvenega zavarovanja. Nova osebna izkaznica bo tudi nosilec digitalnega potrdila za elektronski podpis, ki bo omogočal elektronsko podpisovanje dokumentov.

Predlog zakona je zasnovan tako, da omogoča tudi uvedbo dodatnih sredstev za elektronske identifikacije in pomeni, da se bo v prihodnje lahko hitro in učinkovito sledilo razvoju tehnologij in novim informacijskim rešitvam. Zakon vzpostavlja tudi pravno podlago za možnost uporabe centralne storitve za spletno prijavo in elektronski podpis, tako s strani organov javnega sektorja, kot tudi s strani ponudnikov elektronskih storitev zasebnega sektorja.

Po sprejemu predloga zakona bo Republika Slovenija priglasila lastno shemo elektronske identifikacije za čezmejno poslovanje in bo s tem državljanom omogočila čezmejno elektronsko poslovanje. Predlog zakona ponuja tudi pravno podlago za elektronsko pooblaščenje, kar bo posameznikom omogočilo, da bodo lahko preko zanesljivega informacijskega sistema drugo osebo pooblastili za elektronsko poslovanje v njihovem imenu.

Predlagatelj je v uvodu opozoril, da je Zakonodajno - pravna služba Državnega zbora (v nadaljevanju: ZPS) na predlog zakona podala določene pripombe, ki pa so v večini takšne narave, da koncepta in vsebine predpisa ne problematizirajo. Velika večina pripomb je bila pri pripravi amandmajev upoštevana.

Vprašanja članov komisije so se nanašala na pripombe, ki jih je izpostavila ZPS. Komisija je spraševala ali so bile upoštewane pripombe ZPS glede primernosti imena zakona zaradi lažje sledljivosti in težav pri iskanju predpisa v prihodnje. Predlagatelj je poudaril, da je bilo stališče ZPS upoštevano in je pripravljen ustrezen amandma.

Glede pripomb na 63. člen, da bo zakon težko izvajati zaradi uvajanja nove številke je predlagatelj izpostavil, da ne gre za povsem novo številko, ampak da se ta številka veže na davčno številko, so pa pri tem predlagane nekatere izboljšave zato, da bo mogoče že iz same številke bolj jasno razbrati za kakšno vrsto subjekta gre, ali je to poslovni subjekt ali fizična oseba. S tehničnega vidika predlagatelji ne pričakujejo večjih težav.

Glede na trenutno situacijo pridobivanja digitalnih potrdil je bilo na komisiji tudi vprašanje o postopnosti udejanjanja predlaganega zakona, komisija pa je posebej opozorila na težave starejših pri vedno večji digitalizaciji upravnih postopkov.

Predlagatelj je poudaril, da se bodo vse nove rešitve, ki jih zakon predvideva lahko uporabljale od 1. 1. 2022, bo pa mogoče kvalificirano digitalno potrdilo, tudi za podpisovanje dokumentov za storitve javne uprave, uporabljati še naslednjih 5 let. Tako dolgi roki so postavljeni ravno zaradi postopnosti. Glede trenutnih težav s pridobivanjem digitalnih potrdil je predlagatelj opozoril na to, da izhajajo iz obstoječe zakonodaje in evropske uredbe. Gre za to, da je treba za pridobitev digitalnega potrdila fizično osebo osebno identificirati. Takšno zahtevo bo treba upoštevati tudi v prihodnje.

Po mnenju predlagatelja težave starejših v veliki meri naslavlja možnost pooblaščenja in da bodo lahko preko zanesljivega informacijskega sistema drugo osebo pooblastili za elektronsko poslovanje v njihovem imenu.

Predlog Zakona o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja (ZEISZ), druga obravnava, EPA 1788 – VIII je bil **soglasno sprejet**.

Za poročevalca na seji matičnega delovnega telesa, Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je bil soglasno potrjen Rajko Fajt.

Ad2) Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3B), druga obravnava, EPA 1833 - VIII

Pri točki je komisija prejela tudi naslednje materiale: pripombe Transparency International Slovenia – Društvo Integriteta, mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in včeraj še predloge amandmajev Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in vložene amandmaje poslanskih skupin Slovenske demokratske stranke, Nove Slovenije-krščanskih demokratov in Stranke modernega centra.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3B) je predstavil predstavnik Ministrstva za javno upravo (v nadaljevanju: predlagatelj). Izpostavil je, da so na Ministrstvu za javno upravo (v nadaljevanju: MJU) ugotovili, da je po 6 letih čas za določene popravke v zakonu, nekateri instituti zakona delujejo dobro, drugi nekoliko manj. Prav tako je tudi epidemija COVID-19 pripomogla k temu, da se določene določbe, ki so bile del interventne zakonodaje prenašajo v predlog zakona, ker so se izkazale za dobro prakso.

Kot je poudaril predlagatelj je sistem javnega naročanja primarno določen s pravom Evropske unije in gre za deljeno pristojnost med EU in Republiko Slovenijo, zato so omejitve pri spreminjanju zakonodajnega okvira precejšnje. MJU zato poskuša poleg zakonodajnih rešitev iskati tudi druge rešitve, vse z namenom povečanja učinkovitosti in fleksibilnost javnega naročanja, vendar ne na račun transparentnosti ali enakopravne obravnave ponudnikov.

Predlagatelj je izpostavil, da je v 2020 OECD predstavila mnenje, ki Republiko Slovenijo uvršča med države, ki imajo področje javnega naročanja urejeno zelo transparentno. Z 2021 pa je Slovenija digitalizirala tudi pravno varstvo v postopkih javnega naročanja in smo tako prva in zaenkrat še edina država članica EU, ki ima pritožbeni sistem znotraj javnega naročanja digitaliziran.

Predlagatelj je poudaril, da predlog zakona prinaša v prvi vrsti večjo učinkovitost javnega naročanja, ob tem pa se zasleduje tudi višja stopnja transparentnosti. S predlaganimi spremembami se želi predvsem spodbujati lokalno in regionalno gospodarstvo, vključno s kmetijstvom. Zato se uvaja nekaj novosti in izjem, ki bodo lahko povečale promocijo in potrošnjo slovenskega blaga. Naročnikom pa se nalaga nekaj več odgovornosti in tudi sankcij, pri čemer se jim dopušča več manevrskega prostora za delovanje. Bistvene spremembe, ki sledijo interventni zakonodaji so v prvi vrsti dvig mejnih vrednosti za uporabo zakona na splošnem področju, pri t. i. evidenčnih naročilih. Država je še vedno v epidemiji in se zaveda, da morajo nekateri naročniki npr. na področju zdravstva, varnosti, obrambe hitro zadovoljevati svoje potrebe in dvig vrednosti lahko vpliva na hitrost postopkov.

Povečuje se vrednost uporabe naročil male vrednosti do dopustnih meja, ki jih določa evropska direktiva o javnem naročanju. Kot je poudaril predlagatelj, je naročilo male vrednosti enako transparenten postopek kot odprti postopek, samo, da je hitrejši, bolj fleksibilen, prav tako pa dovoljuje pogajanja. Zato je MJU mnenja, da bi ta prag lahko dvignili do mejnih pragov, ki veljajo za objavo v EU.

Glede izjem pri naročanju hrane se ohranja obveza, da je treba uporabiti Uredbo o zelenem javnem naročanju, kar pomeni, da bodo naročniki lahko na enostavnejši način prišli do lokalne ponudbe. Ob tem bodo lahko uporabili Katalog, ki ga je razvila Gospodarska zbornica Slovenije. Določa se tudi izjema za naročanje blaga za nadaljnjo prodajo, saj so danes javni naročniki, ki delno delujejo tudi na prostem trgu prikrajšani, npr. lekarne, in to se ureja v predlogu zakona.

Po novem se storitve pravnega svetovanja umeščajo v sistem javnega naročanja, za večino pravnega svetovanja se določajo nižji pragovi, od 40.000 evrov naprej bo treba izvesti postopke naročanja.

Predlagatelj je opozoril, da so bile v praksi težave, ker je zakon dopuščal, da se dokumentacija javnega naročila objavi na portalu ali na spletni strani naročnika in se je zato lahko zgodilo, da se je izgubila revizijska sled, ker dokumentacija po določenem času ni bila več dostopna. Zato se sedaj določa, da se celotna dokumentacija objavi izključno na portalu javnih naročil, enako velja tudi za postopke s pogajanja in tako se povečuje transparentnost javnega naročanja. V predlogu zakona je oblikovana tudi posebna določba za primere morebitnega nedelovanja sistema za e-oddajo ponudb. Po novem je prožnejši tudi način dopuščanja popravkov in dopolnjevanj ponudb. To je pomembno predvsem z vidika, da naročnik lahko zahteva dodatna pojasnila npr. v primeru izjemno nizke ponudbe.

Predlagatelju je bilo postavljeno vprašanje glede zapisa v 15. členu predloga zakona, ki govori o razvezi pogodbe v primeru njenih kršitev, na kar je opozorila tudi Zakonodajno - pravna služba Državnega zbora (v nadaljevanju: ZPS). Predlagatelj je poudaril, da so v vloženem amandmaju že sledili opozorilom ZPS in vsebino ustrezno popravili.

Komisija je predlagatelja prosila, če se lahko opredeli do pripomb na predlog zakona s strani Transparency International Slovenia – Društvo Integriteta in Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. V zvezi s tem je člane komisije tudi zanimalo, kako je potekalo usklajevanje z deležniki.

Predlagatelj je v odgovoru poudaril, da je bila javna razprava dolga, saj je bil predlog zakona v javno razpravo poslan v decembru 2020 in kot vedno so v usklajevanje sprememb zakonodaje javnega naročanja vključevali številne deležnike. Predlagatelj je posebej poudaril, da so bile mnoge pripombe Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije upoštevane. Opozoril je tudi, da za evidenčna naročila po Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije meja še vedno ostaja 10.000 evrov, zato MJU meni, da ostaja stopnja transparentnosti na področju javnega naročanja visoka, treba pa je zagotoviti tudi hitro in bolj učinkovito naročanje, zato mora biti sistem malo bolj fleksibilen, s prekrški pa se sankcionira delovanje deležnikov na področju javnega naročanja.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju (ZJN-3B), druga obravnava, EPA 1833 - VIII je bil **soglasno sprejet**.

Za poročevalca na seji matičnega delovnega telesa, Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je bil soglasno potrjen Rajko Fajt.

Ad3) Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2020, EPA 1906 - VIII

Informacijska pooblaščenka (v nadaljevanju: predlagateljica) je v uvodu opozorila, da je tudi delovanje Informacijskega pooblaščenca (v nadaljevanju: IP) zaznamovala epidemija Covid-19, kar se odraža tudi v letnem poročilu. Na obeh pravnih področjih dela - varstvo osebnih podatkov in dostop do informacij javnega značaja, je prišlo do povečanja števila vprašanj, pritožb in prijav.

Na področju varstva osebnih podatkov je bil poudarjen pomen dveh načel – nujnost pravne podlage za obdelavo osebnih podatkov in vprašanje sorazmernosti njihove uporabe. Ti dve načeli so poudarjali tako nacionalni varuhi zasebnosti kot varuhi, ki delujejo v mednarodnih organizacijah. Povsod po svetu so se pojavljala identična vprašanja glede varstva osebnih podatkov v času epidemije. Pri dostopu do informacij javnega značaja se je pokazal velik pomen transparentnega delovanja javne uprave. Javnost je v času epidemije najbolj zanimalo področje javnega zdravja in s tem povezane porabe javnega denarja.

Predlagateljica je predstavila nekaj statističnih podatkov. Na področju dostopa do informacij javnega značaja je prišlo do 4.6 % povečanja števila zadev glede na 2019. IP je obravnaval 565 pritožb, od tega se je 43 % pritožb nanašalo na molk organa. Znotraj te številke je šlo v kar 39 % primerov za pritožbe na molk državnih organov (ministrstva in organi v sestavi). Še naprej pa je padalo število pritožb na molk organa na ravni lokalne skupnosti. Predlagateljica je izpostavila, da so občine izpolnjevanje te pravice očitno vzele resno in svoje uslužbenke sistematično izobražujejo o tej tematiki. Zato se kažejo dobri rezultati in pozitivni premiki. IP je pospešeno izdajal mnenja na področju dostopa do informacij javnega značaja, izdali so kar 411 odgovorov.

Predlagateljica je poudarila, da je na področju dostopa do informacij javnega značaja ključno, da državljani informacije dobijo hitro, kar velja tako na nivoju prvostopenjskih organov kot na nivoju IP. IP zato promovira hitro odzivanje prvostopenjskih organov, prav tako jih spodbuja, da so pri svojih odločitvah bolj pogumni in da se poslužujejo t. i. testa interesa javnosti. To pomeni, da če prvostopenjski organ ugotovi, da gre za izjemo od prostega dostopa do

informacij javnega značaja, vendar je interes javnosti za neko informacijo velik, to preverijo s pomočjo testa interesa javnosti. Prvostopenjski organi zdaj to odločitev vedno prepuščajo IP.

Na področju varstva osebnih podatkov je IP prejel 1018 prijav, dobili so 226 pritožb kršitev pravice do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki, znotraj te številke sodi tudi kategorija seznanitev z zdravstveno dokumentacijo. Gre za visoke številke, ki kažejo, da so državljani to pravico posvojili in jo prepoznajo kot pomembno.

Glede na Uredbo GDPR je IP zelo veliko sodeloval v čezmejnih primerih, pri katerih si varuhi zasebnosti iz različnih držav EU pomagajo pri obdelavi osebnih podatkov. Gre za primere, ki se tičejo več EU držav, in IP je 2020 sodeloval v več kot 200 takšnih postopkih.

IP je 2020 obravnaval tudi 120 samoprijav, ko upravljavci sami prijavijo, da je v njihovi ustanovi oziroma podjetju prišlo do kršitve varstva osebnih podatkov, v primeru, da podatki uidejo na splet ali kaj podobnega. IP ugotavlja, da se upravljavci dolžnosti samoprijave vedno bolj zavedajo. V okviru pravice varstva osebnih podatkov so prejeli tudi 5 kršitev po Zakonu o pacientovih pravicah. IP pri preverjanju kršitev ugotavlja, da gre v večini kršitev za nepoznavanje področja in ne za namerne oz. zlonamerne kršitve. IP je prepričan, da bi nov oziroma prenovljen Zakon o varstvu osebnih podatkov, glede na Uredbo GDPR, olajšal situacijo tako za upravljavce kot za posameznike.

IP je 2020 zaznal 2 področji, kjer je prihajalo do največ težav. Eno so delovna razmerja in obdelava osebnih podatkov v tem okviru (pridobivanja različnih potrdil zaposlenih, ali se lahko zaposlenim meri telesna temperatura pred vstopom v delovne prostore, ali lahko sledijo delavcem prek računalnika ...). Mnoga vprašanja so se v času epidemije pojavila tudi v zvezi z delom na daljavo, ki ga doslej v takšnem obsegu nismo poznali. Drugo področje, kjer so se v času epidemije pojavila številna vprašanja, pa je bil izobraževalni sektor in v okviru tega izobraževanje na daljavo. IP se je srečal s številnimi zahtevnimi in zanimivimi primeri s področja varstva osebnih podatkov, prekomerne obdelave osebnih podatkov učencev, dijakov...

Število inšpekcijskih postopkov IP je naraslo na 1208 primerov, velika pozornost je bila posvečena svetovalni funkciji organa. IP je svetoval v 3183 primerih, izdano je bilo 1331 pisnih mnenj in opravljeno prek 1850 telefonskih klicev. Glede na zahtevnost obdobja je IP odprl tudi posebno podstran na spletni strani IP (Varstvo osebnih podatkov v času epidemije koronavirusa (COVID-19)), kjer so bila objavljena ključna vprašanja in odgovori, ki so se nanašali na čas epidemije.

Predlagateljica je poudarila, da je globalna epidemija pokazala, da se posamezniki vedno bolj zavedajo svojih temeljnih človekovih pravic in med njimi se pravica do varstva osebnih podatkov uvršča zelo visoko. Odras tega so tudi številni sprejeti dokumenti mednarodnih in evropskih institucij - sodbe Sodišča EU; mnenja evropskega Odbora za varstvo osebnih podatkov; mnenja informacijskih pooblaščenec v državah EU, stališča Svetovne skupščine za zasebnost (Globaly Privacy Assembly – GPA) v času epidemije na temo varstva osebnih podatkov. Predlagateljica je posebej izpostavila pomen poročila Odbora Sveta Evrope po Konvenciji 108, ki govori o obdelavi osebnih podatkov. Poročilo je bilo izdano oktobra 2020 in govori o digitalnih rešitvah posameznih držav članic, kako so se posamezne države spopadale z epidemijo in do kakšnih posegov v zasebnost je pri tem prihajalo.

IP se trudi biti odziven in kljub svoji majhnosti poskuša vedno odreagirati hitro, še zlasti na področju dostopa do informacij javnega značaja. IP je 2020 čas reševanja zadev skrajšal na 29 dni, čeprav gre mnogokrat za zelo obsežne in pravno vedno bolj zahtevne primere. Zavedanje ljudi o pomenu temeljnih človekovih pravic, kamor sodita tudi varstvo osebnih podatkov in dostop do informacij javnega značaja, je vedno večje, do kršitev pa prihaja v glavnem zaradi slabega poznavanja predpisov, zato je treba izobraževanje različnih

deležnikov o obeh področjih delovanja IP še okrepiti. IP je 2020, kljub neugodnim razmeram, na področju varstva osebnih podatkov organiziral 34 izobraževanj in seminarjev, na področju dostopa do informacij javnega značaja pa so bili izvedeni 3 dogodki.

Ob koncu predstavitve je predlagateljica pozvala pripravljavce oziroma predlagatelje predpisov, da se poslužujejo mnenj IP, kar pomeni, da naj v fazi priprave predpisa zaprosijo IP za mnenje o njem. Če pripravljavec pridobi mnenje IP že v začetni fazi, je mnogo lažje odpravljati napake, kot če se to zgodi v končni fazi priprave predpisa. IP je vedno pripravljen podati pripombe in mnenja glede na svoje pristojnosti v zvezi s posameznim predlogom zakona ali drugega predpisa. Leta 2020 je IP s svojimi mnenji sodeloval v 85 primerih priprave predpisov.

Komisija je izrazila čestitke IP za uspešno opravljeno delo v času epidemije in pregledno ter vsebinsko letno poročilo. Prav tako je komisija izrazila zadovoljstvo, da v večini primerov ne gre za sistematično kršenje pravic varstva osebnih podatkov, ampak gre za posamične primere, na katere pa se IP hitro in učinkovito odzove.

Komisija je posebej izpostavila podatek, ki je bil predstavljen ob predstavitvi letnega poročila, da se število primerov molka organa glede dostopa do informacij javnega značaja na lokalni ravni zmanjšuje. Predlagateljici je bilo postavljeno vprašanje, kaj je pripomoglo k tem dobrim rezultatom in kako bi dobro prakso z lokalne ravni lahko prenesli tudi na raven državne uprave, saj je nedopustno, da tam prihaja do zamud pri odgovarjanju na zahteve državljanov po informacijah javnega značaja. Predlagateljica je menila, da bi morale večjo vlogo pri izboljšanju stanja na področju dostopa do informacij javnega značaja na državni ravni odigrati Ministrstvo za javno upravo in promovirati Zakon o dostopu do informacij javnega značaja. Lokalnim skupnostim se pozna, da delujejo zelo operativno in da so organizirane v 3 interesna združenja, ki s številnimi izobraževanji pomagajo občinam tudi na tem področju. Edino s pomočjo izobraževanja in ozaveščanja uradnikov se lahko visoke številke, ki kažejo na nedopusten molk organa pri dostopu državljanov do informacij javnega značaja na državni ravni, lahko izboljšajo.

Predlagateljica je v svojem uvodu izpostavila, da kljub majhnosti institucije IP poskuša delovati hitro in dosledno ter opozorila, da se je količina dela med epidemijo še povečala. Zato je člane komisije zanimalo, ali IP, glede na porast dela, kadrovsko še obvladuje pripad zadev, ali menijo, da potrebujejo nove kadre. Predlagateljica je v odgovoru poudarila, da IP kljub povečanju števila primerov pripad zadev in njihovo obravnavo še obvladuje. Če bi imeli več zaposlenih, pa bi se obravnava primerov končala hitreje kot zdaj. Res pa je, da IP iz leta v leto dobiva več nalog oziroma dodatnih pristojnosti, ki mu jih nalaga zakonodaja (Zakon o elektronskih komunikacijah, Zakon o osebni izkaznici, Zakon o pacientovih pravicah ...).

Predlagateljica je že v uvodu opozorila, da je bilo eno od zelo izpostavljenih področij njihovega dela v času epidemije izobraževanje in težave s šolanjem na daljavo. Tudi s strani komisije je bilo opozorjeno, da je Covid-19 zaznamoval delo vseh v izobraževanju - učiteljev, učencev in dijakov ter staršev. Pristojno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (v nadaljevanju: MIZŠ) se pri sprejemanju različnih ukrepov s področja izobraževanja ni dovolj posvetovalo s šolami, ravnatelji in zato se je mnogokrat zgodilo, da so šole same iskale odgovore in rešitve in se srečevale z mnogimi dilemami. Npr. ob predlogu za samotestiranje dijakov se je pokazala težava pri zbiranju prijav za samotestiranje, saj so nekateri starši problematizirali že samo preverjanje interesa za samotestiranje v razredih, češ da se dijake s tem stigmatizira. Šole so se srečevale z grožnjami s tožbami in prijavi inšpektorjem, in to v obdobju, ko je bilo že vsakodnevno funkcioniranje pouka težko zagotavljati. Šole so se v času pouka na daljavo, predvsem na višjih in visokih šolah, srečevale z vprašanji, ali ima dijak pravico do snemanja predavanja. Bilo je nekaj dilem, saj ni bilo mogoče preveriti, ali je dijak snemal predavanje ter bil hkrati pri pouku, ali je le posnel uro in pri njej ni bil prisoten. Ti posnetki pa so se nato še znašli na spletu, zlasti na spletni strani YouTube.

Komisija je opozorila tudi na področje, ki ni vezano na epidemijo, gre pa za obveznosti šolskih ustanov, da ob vpisu dijaka/učenca pridobijo različna soglasja za npr. objave otrokovih fotografij ali imen v časopisih, na spletnih straneh šole itd., pa čeprav se vse dogaja v okviru šolskih obveznosti (šolska tekmovanja, športni dnevi ...). Člani komisije so menili, da bi se to lahko uredilo s splošnim navodilom IP, ki bi ga prejele šole. Zbiranje vseh teh soglasij pomeni veliko dela in obremenitev šol.

Predlagateljica je ocenila, da so se na področju izobraževanja v času epidemije pojavljala najrazličnejša vprašanja, bilo je veliko stisk, zlasti kar se tiče šolanja na daljavo. Predlagateljica je poudarila, da je IP to zaznal zelo hitro in zato naslovil na MIZŠ dopis, s katerim so ga pozvali, da naj šolam priskoči na pomoč z enotnimi okrožnicami in enotnimi navodili, saj so bili ravnatelji prepuščeni sami sebi in svoji iznajdljivosti. Predlagateljica se je strinjala, da so izobraževalne ustanove upravičeno pričakovale, da jim bo resorno ministrstvo v večji meri priskočilo na pomoč. Eno bolj izpostavljenih vprašanj v času epidemije je bilo vprašanje, ali imajo šolajoči pravico izbirati, ali se bodo šolali na daljavo ali ne, in ali bi morali za to obliko šolanja podati izrecno privolitev. Predlagateljica je poudarila, da so bile te dileme uspešno presežene. IP se je postavil na stališče, da je jasna zakonska podlaga, da morajo šole izvajati izobraževalni proces, otroci pa so se dolžni šolati in opravljati svoje šolske obveznosti in zato vprašanje posebnih privolitev za šolanje na daljavo ni prišlo v poštev. IP tudi meni, da so bili ravnatelji v času epidemije in vsakodnevnih prilagoditev na razmere izjemno odzivni, vse inšpekcije IP so bile zelo korektno izpeljane. IP ni bilo treba pisati odločb, saj je bila večina vprašanj in pripomb urejena takoj in po pogovoru z ravnatelji.

Glede splošnega priporočila izobraževalnim ustanovam pri pridobivanju soglasij za objave fotografij in imen učencev/dijakov v različnih medijih pa IP dobiva ogromno vprašanj s tega področja, vendar je IP v tem primeru zelo omejen v svojih pristojnostih. Gre za vprašanja (preverjanje zanimanja za samotestiranje, cepljenje ...), na katera bi morale odgovarjati pristojno ministrstvo in stvari usmerjati z enotnimi navodili za izobraževalne ustanove, saj se ravnatelji ne morejo ukvarjati s tem, ali nekaj sodi pod pristojnost IP ali katerega drugega organa. Čas epidemije pa je tudi pokazal, da bodo šole v prihodnje potrebovale še bistveno drugačna soglasja kot doslej in treba je razmisliti že vnaprej, katere osebne podatke bo šola za normalno delovanje potrebovala oziroma jih obdelovala.

Komisija **se je seznanila** z Letnim poročilom Informacijskega pooblaščenca za leto 2020, EPA 1906 - VIII in soglasno sprejela sklep, da za poročevalca na seji matičnega odbora DZ določa državnega svetnika Rajka Fajta.

Ad4) Pobude in vprašanja

Pobud in vprašanj na seji ni bilo.

mag. Mateja Poljanšek l.r.
sekretarka

Rajko Fajt l.r.
predsednik